

בְּהַר בְּחֻקֵּי

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 733 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 622 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ דינה בת זיסקו ושרה - ט"ז איר ז"ל י"ז איר תשפ"ג

בְּהַר - תוכן ענייני הפרשה

999 פ' 1899

- א. מצות שביתת הקרקע ממלאכות השדה בשנת השמיטה.
- ב. מצות ספירת השנים עד היובל, ומצוות היובל: שופר, (כמו בתפילת ראש השנה) שחרור עבדים, ושביתת הקרקע.
- ג. מצוה לקנות סחורה אצל יהודי דוקא ולא אצל גוי, ואיסור אונאת ממון.
- ד. השבת השדות לבעליהן ביובל, וברכת ה'.
- ה. דיני מכירת וגאולת שדה אחוזה, בתים, וערי הלויים.
- ו. מצוה להחזיק ביד ישראל - מך, ואיסור ריבית, הלכות עבד עברי ועבד כנעני, וגאולתו של עבד עברי הנמכר לגוי (וברש"י - איסור חילול ה').
- ז. דיני עבד עברי ועבד כנעני, ואיסור להעביד יהודי שלא ברצונו, וגאולתו של עבד עברי הנמכר לגוי.
- ח. איסור השתחוויה לה' על [רצפת] אבנים.
- ט. מצוות שמירת שבת ומורא מקדש.

בְּחֻקֵּי - תוכן ענייני הפרשה

- א. אם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ - והשכר על כך (כו, ג-ג).
- ב. ואם בְּחֻקֵּי תִמְאָסוּ - שבע דרגות בחטאים, ועל כך רח"ל - שבע דרגות עונש, ובכל דרגה שבעה עונשים (כו, טו-מו).
- ג. הלכות המקדיש עצמו ואומר: עלי לתת ערכי למקדש.
- ד. דיני המקדיש והממיר בהמת קדשים בבהמה אחרת.
- ה. דיני פדיון הקדש: בית, שדה שירש, ושקנה (כו, ט-ל).
- ו. הלכות בכור שור ושה, והקדש בהמה טמאה למקדש.
- ז. הלכות פדיון מעשר שני מהתבואה, ומעשר בקר וצאן.

ל"ג בעומר - י"ח איר - שבחי רשב"י

"אם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ" - שתהיו עמלים בתורה, כמו שרבי שמעון בר יוחאי ינק תורה בייסורים גדולים עד שהתורה טבועה בגופו ממש. כך האדם צריך שהתורה תטמע בגופו, וזה כוונת רשב"י זהו העמל בתורה.

"וַנִּתְּתִי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם" - "בְּעֵתָם", גמטריה = 512 = רשב"י. רשב"י ניצוץ של משה רבינו. כתוב על משה רבינו ע"ה: "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיט שְׁבִי" (תהלים סח, יט). "שב"י ר"ת = שימעון בר יוחאי.

"כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ" (דברים לא, כא) סופי תיבות = יוחאי. "עִיר וְקָדִישׁ מִן שְׁמֵיָא נְחַת" (דניאל ד, ט), ר"ת שמעון.

"גַּל עֵינַי וְאַבְיָטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ" (תהלים קיט, יח) - גל = ל"ג בעומר, שנתגלתה תורת הנסתר, "אַבְיָטָה" - "תא חז"י".

"לב טוב" - אין טוב אלא תורה, ולתורה יש ל"ב נתיבות (דרכים), וכן עד יום ל"ג בעומר יש ל"ב ימים, החל מיום ל"ג מתחילים ט"ב ימים (17) עד שבועות, שאדם יכול לרכוש.

בשבת זו קוראים שתי פרשיות בהר ובְּחֻקֵּי, ובכך מסיימים את חומש ויקרא - תורת כהנים.

מעגל השנה מביאנו שוב להכרזת 'חזק חזק ונתחזק'. האם פרשת בְּחֻקֵּי אכן מחזקת? הרי רובה תוכחות ואזהרות, קללות ואיומים. מדברי חז"ל נלמד שהתוכחה נחוצה, אך תועלתה תבוא כאשר מיד לאחריה באים דברי נִחוּם ועידוד. הגמרא (מגילה לא:) מלמדת: "תניא, ר' שמעון בן אלעזר אומר, עזרא תיקן להן לישראל שיהיו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבמשנה תורה קודם ראש השנה.

מאי טעמא? אמר אב"י ואיתימא ריש לקיש, כדי שתכלה השנה וקללותיה". ואכן כך אנו נוהגים: לקראת עצרת - חג השבועות - קוראים פרשת בְּחֻקֵּי, ולקראת ראש השנה את פרשת כי-תבוא. ממשיכה הגמרא ומבארת, שכמו שבראש השנה מבקשים להתחדש ככלות הקללות, כך חג השבועות קרוי ראש-השנה, כי הוא יום דין, כמו שלמדנו במשנה (מסכת ראש השנה פ"א) שבעצרת דן הקב"ה פירות האילן, ויש במועד זה התחדשות. הקשו הראשונים (ראה תוס' סם:) לפי הנ"ל צריך היה לקרוא את הקללות בשבת הקרובה והצמודה ממש לעצרת ולראש השנה, ואין אנו נוהגים כן, כי בשבת לפני עצרת קוראים את פרשת 'במדבר' (ולעתים אף נשא), ובשבת לפני ראש השנה קוראים את פרשת 'נצבים' (ולעתים ביחד עם וילך)?! אלא, כתבו התוספות, שאדרבה, קבעו פרשה מפסיקה כדי שלא לעמוד ביום הדין מתוך קללות.

תובנה חינוכית עמוקה מורים לנו חז"ל: קיימות אמנם קללות בעולם, כדי ליישר עקמומיות שבלב ולהטיל מורא על הבריות. אך למרות שהתוכחה נחוצה - עיקר החינוך מגיע מתוך דברי נִחוּם, מילות חיזוק ועידוד! שהרי לפני יום הדין שבעצרת קוראים על מפקד בני ישראל - ריבוי העם בלי-עין-הרע, 'להפסיק' בכך בין התוכחה לבין ראש השנה! ההצלחה ביום הדין תצמח מתוך 'גדלות' ורוממות הנפש.

כך מפטירין בשבת במדבר בנבואת הושע (ב, כא-כב): "וְאַרְשִׁיתֶךָ לִי לְעוֹלָם, וְאַרְשִׁיתֶךָ לִי בְצִדְקָה וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְאַרְשִׁיתֶךָ לִי בְּאַמוּנָה וְיָדַעְתָּ אֶת ה'". - לא בהפחזה אלא בגדלות! כן הדבר בשלהי אלול, אמנם התוכחה בפרשת כי-תבוא חשובה, אך קרוב לראש השנה קוראים דווקא את "אַתֶּם נְצַבִּים הַיּוֹם" - קיימים ועומדים - "לְמַעַן הָקִים אֶתְּךָ הַיּוֹם לִי לְעָם"!

וזה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כג, ד): "שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעֲנֶתְךָ הִמָּה וְנִחַמְנִי" - השבט יחד עם משען המחזק שאחריו. מיד לאחר דברי חז"ל הללו, על התוכחות שלפני ראש השנה.

תכלית הקללות היא לוודא שעם ישראל לא יפר את הברית לעולם, והמציאות תוביל אותו בהכרח להישאר נאמן לאלוהיו. כך מצינו בגמרא (מסכת סנהדרין צ"ז:): "רבי אליעזר אומר: אם ישראל עושים תשובה נגאלים ואם לאו אין נגאלים. אמר לו רבי יהושע: אם אין עושים תשובה אין נגאלים? אלא הקב"ה מעמיד להם מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושים תשובה ומחזירם למוטב".

כמו כן, במדרש רבה בפרשת ראה (ד, ב) מצינו כי "הסייף והספר ירדו כרוכים זה בזה מן השמים, אמר להם הקב"ה לישראל: אם תעשו מה שכתוב בספר הזה אתם ניצולים מן הסייף הזה, ואם לא תעשו מה שכתוב בספר הזה אתם נהרגים בסייף הזה". הסייף לא נועד להעניש ולכלות את מי שמפר את הברית, אלא להשיבו אל הספר.

מאת 1899

'וְשַׁבְתָּהּ הָאָרֶץ שַׁבַּת לָהּ' (בהר כה, ב) -

'ברכה שמקבלים משומרי שמיטה'

סיפור הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: בשנת השמיטה תשע"ה נתקלנו בסיפור שהתרחש לשומר שמיטה, ממושג דלתון בגליל העליון.

הסיפור האנושי, מחמם-הלב, שהתרחש בבית משפחת לגטיבי, אינו מתמקד רק בהתרגשות המשפחתית עם שובו לביתו של הבן - הפצוע הקשה ביותר באינתיפאדה, אלא גם למסירות נפש שקדמה לזה...

בעוד שב'קרן השביעית' מגדירים את מה שקרה כ'פירות שביעית'... דהיינו שהנס הגלוי שאירע למשפחה הנכבדה, ממייסדות המושב, התרחש בזכות שמירת השמיטה, הרי שהחקלאי הוותיק עצמו מבקש להצטנע - "אינני ראוי שיעשו לי ניסים כל-כך גדולים", הוא אומר, "רפואתו של בני הגיעה בגלל התפילות המרובות שנישאו עליו בכל רחבי תבל". הכל החל בהחלטה על שמירת השמיטה של האב, משה, בנו של רב-המושב זצ"ל, תוך שהוא מחליט להפקיר את פירותיו לחלוטין ולא להעבירם אפילו לאוצר בית דין, מה שהביא בעונת הקיץ המוני יהודים למטעיו, שיצאו משם כשהם עמוסים בסלי שזיפים ואגסים, נקטרינות ואפרסקים. ואם לא די בכך, הרי שאוטובוסים מלאים בילדי תלמודי תורה הגיעו אף הם למטעים, כדי לראות מקרוב כיצד שומרים שמיטה. עם תחילת השנה השמינית, כשביקש להתחיל בעבודת הקרקע, נתקלו הוא ומשפחתו בטרגדיה נוראה, כשבנו, יגל נפגע אנוש מירי של צלף בחברון, בעת שהיה מוצב בשמירה במערת המכפלה בפרשת 'חיי שרה'. כבר בשלבים הראשונים הביעו הרופאים את דעתם ואמרו שאין כל סיכוי שהוא יצא בשלום מהפגיעה.

לנוכח הייאוש הניבט מעיניהם של אנשי הצוות הרפואי, ביקש החקלאי מראשי 'קרן השביעית' להיכנס אל גדולי הדור, ובראשם מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שיעתירו בתפילה על בנו. התשובה-ברכה לא איחרה לבוא: "ראויה היא השמיטה שתגן בעד יגל".

ואכן, לפליאת כל הרופאים, הנס הגדול אכן אירע, והבן שוחרר לביתו לאחר כמה שבועות, ובעוד כל החברים והשכנים פורצים במחולות, הצביע הבן על... מטעי השזיפים שבפאתי המושב: "הרי הכל בזכות השזיפים והכרמים של אבא הנמצאים שם, על המורדות המערביים הסמוכים למושב, והופקרו לחלוטין בשנת השמיטה", אומר הבן, ומוסיף בהתרגשות עזה: "אבא לא הפקיר הפעם את המצוה, ובזכות זה השם יתברך לא הפקיר אותי..."

ידוע ומפורסם שמרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל טבע את המושג 'ברכה שמקבלים משומרי שמיטה', והסביר שמי שמתברך משמים בברכת 'וְצִיְתִי אֶת בְּרַכְתִּי', יכול ומורשה להעביר את הברכה גם לאחרים...

להלן נראה המחשה לכוחה של ברכה זו: בחודש סיון תשע"ה, בעיצומה של שנת השמיטה, יצאו כיתות ד' של ביה"ס 'משכנות תמר' באחוזת ברכפלד, לטיול, וביקרו אצל חקלאי שומר שמיטה, דורון טוויג במושב עזריה. חקלאי זה התמסר לשנת השמיטה בצורה לא רגילה (בהמשך נפרט עד היכן הגיעה ההתמסרות הזו).

המורות שהיו בסיור ניגשו אל אשת החקלאי וביקשו שתתפלל ותברך שתי מורות בצוות בית הספר, אשר לכל אחת מהן יש רק ילד אחד (אצל מורה אחת, הילד-היחיד הגיע כבר לגיל 15, ואצל השניה הוא כבר בן 5). הן תיארו בפני אשתו של

החקלאי את הקושי והצער של המורות הללו על שאינן זוכות לילדים נוספים.

האשה הבטיחה שתתפלל, וקיימה את דבריה. והנה, תשעה חודשים לאחר מכן בערב שבת קודש פרשת 'ויקהל-שקלים', זכו שתי המורות להכניס את בניהן שנולדו להן למזל טוב, בבריתו של אברהם אבינו!!! היה זה סוג של נס גלוי - שתי המורות זכו ללדת באותו יום, לאחר שאשת החקלאי בירכה אותן - כאילו מצביעים משמים ואומרים: "ראו כמה חביבים שומרי שמיטה", 'וְצִיְתִי אֶת בְּרַכְתִּי', כפשוטו. היתה זו עוד ברכה של חקלאי שהתקיימה.

סיפורו של דורון טוויג ממושג 'עזריה' ליד רמלה, היה באמת מיוחד במינו. שכן, אך כפסע היה שהוא לא ישמור שמיטה, חלילה: בעצם, גם אחרי ראש השנה של השמיטה הוא עדיין לא החליט. היו אלו כמה אברכים שפגשו בו באקראי בכרם הענבים, והאיצו בו לקחת על עצמו את עול השמיטה, כמו גם רעייתו שעמדה מן הצד ודרבנה את בעלה לקבל את ההחלטה הנכונה. ההתלבטות היתה קשה מנשוא בשל היותו אחד החקלאים הגדולים המעבד מאות דונמים, ובעיקר בגלל היותו ספק-הבית של חברת-ענק הרוכשת ממנו חצילים בשווי מיליוני שקלים בשנה.

לבסוף, כשהחליט וחתם על טופס ההתחייבות ל'קרן השביעית', הלך עד הסוף, והמית 25,000 שתילים יקרים ששתל בחממות החדשות שלו, בהשקעת ענק, למרות שמצד ההלכה לא היה מחוייב לעשות זאת. במקרה זה באה יראת-שמים האמיתית של דורון לידי ביטוי מדהים, הוא הביע חשש - "שמא יהיו אנשים שידעו שקיבלתי עלי שביעית, ולפתע ימצאו בחממות שלי חצילים שנזרעו לאחר ראש השנה... וכמו כן אולי יקרה המקרה ואנשים שיגיעו לחממות יאכלו את החצילים שלי, ואז אחשב כמחטיאם", אמר דורון בנימה של דאגה אמיתית.

בני-שיחו מ'קרן השביעית' ניסו להרגיעו. הימים ההם, של אחרי ראש השנה תשע"ה, היו חמים מאוד, "ולכן גם אם אינך משקה את השתילים, זה כבר מספיק, הם יתייבשו ויבלו מאליהם". דורון שמע סבר וקיבל. אבל ה' יתברך רצה אחרת. עבר שבוע, והזרעים לא רק שלא התייבשו, אלא צמחו וגדלו... למרות שבחממות היה חום אדיר שכזה, שהגיע למינימום 50 מעלות - עד שהאדמה מסביב התבקעה, אבל עלי חצילים יצאו ופרחו בחממותיו של מי שקיבל על עצמו את שמירת השמיטה...

החקלאי קם בבוקר ונושם את רגבי הקרקע... והנה עוד שבוע, ועוד שבוע, ולמרות שהעלים אינם מקבלים השקיה, הם גדלים ומתפתחים, מה קורה פה?... "היתה זו תופעה על-טבעית", אומר טוויג, ומוסיף בתוך כדי דיבור, "היום אני יודע שזה נעשה כדי להעמידני בנסיון קשה-קשה, ולבחון אם אוכל לעמוד בו".

שאלנו אותו: "לאיזה נסיון קשה הינך מתכוון?... מחייך טוויג ומשיב: "עכשיו אני יודע שאינך חקלאי, ואין לך נשמה של חקלאי...". ומסביר: "כשראינו שעלי החצילים אינם קמלים מאליהם, הבנו שהדרך היחידה להוצאתם מן העולם תהיה על ידי הזרמת חומר רעיל הנהפך לגז - על הזרעים".

עיניו של דורון מתחילות לדמוע, ואנחנו עדיין לא מבינים אל-נכון על מה ולמה הוא מתרגש כל-כך... אבל ההסבר פשוט מאוד: כל חקלאי רואה בזרעים ובצומח את כל חייו. כשהם פורחים, הוא פורח. כשהם נובלים, הוא מרגיש לא טוב. ובאמת, זה הוא אחד הקשיים העיקריים בקבלת עול השמיטה, כשהחקלאי מצווה להתנתק מן האדמה וריח

“ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך”

(בהר כה, יז) - להיזהר בכבוד בחברו - סיפור מרגש

וברש״: הזהיר על אונאת דברים, שלא יקניט איש את חברו, לא ישיאנו עצה שאינה הוגנת לו לפי דרכו והנאתו של יועץ. ואם תאמר, מי יודע אם נתכוונתי לרעה, לכך נאמר **“ויראת מאלקיך”** היודע מחשבות, הוא יודע כל דבר המסור ללב, שאין מכיר אלא מי שהמחשבה בלבו.

מרגלא בפיו של ה'חזון איש' זצ"ל שאמר: שהאושר הגדול ביותר בחיים הוא לעבור את כל החיים מבלי לפגוע באף יהודי... וכמה צריך להיזהר באונאת דברים!

סיפור מרעיש מובא בהקדמת ה'שואל ונשאל' (ח"ב): מעשה שהיה אצל אמו של רבי כלפון משה הכהן: אשה זו הייתה צדקת ביותר, ובשנות נישואיה הראשונות לא ילדה לאבי בני, כי אם 3 בנות, ואח"כ עמדה מלדת.

ויהי בראות אביו, ר' שלום הכהן, שאשתו אינה יולדת עוד, החליט לשאת אשה נוספת, כדי להקים לעצמו זרע של קיימא. אשתו הצדקת הפצירה בו מאוד שימתין עוד שנה, ואם לא תלד עד אז - יישא אשה אחרת עליה, אך ר' שלום לא הסכים.

אחת השדכניות שגרה בעירו הציעה לו אשה אחרת, והוא גמר אומר לשאתה לאשה, וכל זאת ללא ידיעת אשתו הראשונה. ויהי ביום חתונתו, לא אמר דבר לאשתו, רק הודיע לה שהוא צריך לסדר עניין כלשהו בעיר אחרת, ולכן לא ישוב הלילה לישון בבית.

אשתו לא חשדה במאומה, אבל למחרת, משראתה שהשעה מתאחרת ובעלה עדיין לא שב, החלה לדאוג לשלומה, וניצבה ליד פתח הבית להמתין לו.

אשה שעברה במקום וראתה שפניה מודאגות, שאלה אותה למי היא ממתנה, ואשתו של ר' שלום השיבה לתומה שהיא מחכה לבעלה.

ותאמר לה האשה: 'אוי, יונה תמימה, הלא בעלך התחתן אמש עם אשה שניה! והיא, מרוב צערה אמרה: 'לבעלי - אינני מאחלת מיתה, רק עוני, אבל השדכנית שהכניסה צרתי לביתי ושרפה את ליבי - תמות בשריפה!'

ושערי דמעה לא ננעלו, וכאשר אמרה - כן היה: ר' שלום, שהיה מגדולי העשירים בעיר, התהפך עליו הגלגל עד שכלתה הפרוטה מכיסו, והאשה שתיווכה את השידוך נכנסה למקום שאוגרים בו פסולת זיתים, ובמקום פרצה שריפה, והיא נפלה ולא יכלה לקום ובבוקר מצאוה שרופה... ומהשמים ראו בעלבון האשה הראשונה, והתעברה באותה שנה בה צרתה נכנסה לביתה, וילדה את רבי כלפון משה הכהן זצ"ל. [עלינו לשבח]

“אל תקח מאתו נפש ותרביית” (בהר כה, לו) -

אמירת תודה על מחילת חוב

שאלה: כידוע, יש איסור ללווה לומר למלווה 'תודה' על הלוואת החוב, היות שזוהי ריבית דברים.

מה הדין במקרה בו המלווה מוחל על החוב ללווה, האם מותר לומר לו 'תודה ויישר כוח!'

תשובה: אם מחזיר את הקרן - אזי שייך לומר שכל הוספה היא ריבית, אבל אם לא מקבל את הקרן - לא נחשב לריבית, ומותר. [מ'ים חיים' - ר' יהודה אריה דינר שליט"א]

הניחוחות שלה... ובפרט כשהחקלאים-השכנים, שלא זכו לקבל עליהם את השמיטה, מהפכים וחורשים באדמה, והריחות נישאים למרחוק... בנשימת-אפו האחרונה החקלאי קם בבוקר ונושם את רגבי הקרקע, וחושק מאוד לגשת לאדמה... מי שאינו נמנה על אוכלוסיית החקלאים, לעולם לא יוכל להרגיש זאת.

“עוצמת התאוה לעבודת האדמה מקבילה למצב שבו אדם שצם כמה ימים רואה אוכל שריחו נודף למרחקים, ולא נותנים לו לטעום ממנו”, מטעים דורון בדבריו, “עכשיו תבין”. הוא אומר, “לאיזה מצב נקלעת. לא רק שלא יכולתי לעבוד באדמה, ולזרוע, אלא נאלצתי לקחת את הזרעים הללו שזרעתי במו ידי, ולהמית אותם. במידה מסוימת זה כמו להמית את 'הילדים שלך'... אתה חושב ומהרהר כל העת בצערם של הזרעים שלא נתת להם לשתות ולו טיפה אחת, וגרמת להם לצימאון נורא, ועכשיו אתה בא ובמו-ידיך מטיל עליהם רעל הגורם להם לנבול בתוך שעות ספורות. אין לך צער ויסורים גדולים מזה עבור חקלאי!”

הדיאלוג הזה, היוצא מעמקי ליבו של בן-שיחנו, מסתיים בהקבלה לאדם שתועה במדבר ומשווע לטיפת מים, והנה סוף סוף הוא פוגש מאן-דהו, ובנשימת-אפו האחרונה הוא מתחנן אליו, בעיניים דומעות, שייתן לו לשתות. והלה, במקום מים, נותן לו גז. “זה בדיוק מה שעשיתי לשתילים שלי. הזרמתי להם גז שהמית אותם”, הוא בוכה בפנינו.

אבל למרות כל הקושי שבדבר, לקח דורון טוויג את הרעל ושפך על זרעיו ושתליו, ובתוך שעות קמלו כל עלי-החצילים ולא נשאר מהם מאומה. רק לאחר מכן - כאשר ראה את הכל מופקר ומושבת - נחה דעתו.

הוא נזכר, בחיך, שכאשר הורה לעובדים הזרים שלו לבצע את הפעולה, הם הסתכלו עליו כעל מי שיצא מדעתו... זה שבסוכות אני יוצא מהבית ומתגורר בסוכה - הם כבר קלטו... כמו גם את העובדה שבמשך שבעה ימים לא מכניסים היהודים לפיהם חמץ, או שאינם עובדים יום אחד בשבוע... ניחא, אבל להרוג את הזרעים היקרים, ולהרוס את תכולת החממה במו-ידיך?! - “מה קרה לך?” שאלו הפועלים, ויצאו מדעתם מרוב תימהון...

מה שצריך להדגיש, שהוא לא היה מחויב לעשות זאת לפי ההלכה. רק יראת-השמים שלו, והחומרות היתרות שגזר על עצמו בשמירת השמיטה, הביאוהו לחששות הנ"ל, שמא מישהו יכנס לחממה ויאכל מהפרי האסור. קטעים אלה הופכים את סיפורו של דורון טוויג למשהו מיוחד במינו. כאשר ביקרנו אצלו בשנת השמיטה, יצא אתנו האיש לסיור בשדות, שבמהלכו ירד כמה פעמים מרכב-השטח כדי... ללטף את הקוצים והדרדרים שצמחו, במקום החצילים והכרוב - “אלו קוצים של מצוה”, אמר בלהט. שמירת השמיטה הפרטית שלו הפכה לנחלת הכלל בצורה כל-כך מפתיעה, עד כדי כך שיותר מ-2000 איש ביקרו במשך שלו במהלך שנת השבע. אבל הסיפור לא נגמר בביקור גרידא: גדולי התורה, ובראשם מרן הגר"ח קניבסקי, שלחו אליהם אנשים הזקוקים לברכה. “אין ברכה יותר גדולה מאשר ברכתם של שומרי השמיטה, שהתורה בעצמה ייעדה להם את הברכה, כמו שכתוב וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי” - אמרו גדולי התורה והדגישו שוב ושוב את מסירות הנפש שבאה לידי ביטוי אצל בני המשפחה המדוברת במושב עזריה. אנשים הגיעו והתברכו, מי בזיווג הגון, מי בזרע של קיימא, מי ברפואה שלימה, וכו'. והברכות פועלות את פעולתן באופן יוצא מגדר הרגיל. [מתוך 'מצוות בשמחה' - הרב מ.מ. צורן]

"וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעָתָם" (בחוקותי כו, ד) - מה

העניין המיוחד בירידת גשמים בליל שבת?

וברש"י: "בְּעָתָם" - בשעה שאין דרך בני אדם לצאת, כגון בלילי שבתות ובלילי ימים טובים".

ויש להוסיף בדברי רש"י תוספת ביאור, עפ"י המעשה המובא במסכת תענית: כשהיה רבי חנינא בן דוסא מהלך בדרך, והיו יורדים גשמים, היה אומר "ריבונו של עולם, כל העולם בנחת מחמת הגשמים שיורדים, וחנינא בצער"?! - ומיד פסקו לרדת גשמים. ומשהיה רבי חנינא בן דוסא מגיע לביתו, היה אומר, "כל העולם בצער על כך שלא יורד גשמים, וחנינא בנחת"?! - ומיד החלו לרדת גשמים בחזרה. ולכאורה, אם בכל עת שלא יהיו הגשמים נוחים לאחד מחכמי ישראל, יתפלל הוא על כך, ומגודל קדושתו ותפילתו אכן יפסקו הגשמים - אם כך, מתי כן יירדו גשמים שיוכלו להשקות את פני כל הארץ? ...

בספר "ילקוט הגרשוני" כתב עפ"י דברי רש"י הנ"ל, שלכך הברכה היא גשמיכם יינתנו בְּעָתָם - והוא בלילי שבת או בלילי ימים טובים, שאז אין אנשים יוצאים מביתם, וכל אחד בביתו, ולא יצטרך איש לבקש על הפסקת הגשמים, וכך יוכלו הגשמים להשקות בנחת, ללא הפרעה, את פני הארץ, כברכת ה' יתברך. [אביטה נפלאות]

להוסיף ולעלות

אם אדם הגיע לחוק קבוע בעבודתו, שממנו לא יגרע אך גם לא יוסיף עליו, הוא נדרש לקיים **"תִּלְכְּוּ" - אסור לו להישאר במצב זה, אלא עליו להוסיף בעבודתו מתוך הליכה ועלייה מתמידות.** [כתר שם טוב]

חזק חזק ונתחזק

בברכת התורה רזן ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף
מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה
נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה
יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: משה אהרן בן מאיר יצחק:
שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל: מאיר בן שמחה
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה: דודי (רוג'ה) בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו
מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון
מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה
חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה
הגר בת הרטה ואהרן

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זרבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כנסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נטרה: חות בת לנה: טרית בת רחל
לימור הודיה, ושרונה בבית תרן יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

"אם בְּחַקְתִּי תִלְכּוּ... וְנָפְלוּ אִיבֵיכֶם לְפָנֵיכֶם"

(בְּחַקְתִּי כו, ג:ח) - סיפור

סיפור הרב בוכניק שליט"א מאשדוד סיפור אשר שמע מפי בעל המעשה, יהודי יקר שחזר בתשובה: לאחר שחזר בתשובה, התעניין מיהו גדול הדור, כדי שיוכל להתייעץ אתו בדרכו החדשה בחיים, בכל פעם שתתעוררנה לו שאלות. אמרו לו: הרב שטיינמן. ואכן, כל אימת שהתעוררה לו איזושהי שאלה - היה נוסע לרב שטיינמן זצ"ל, ושואל אותו. אותו יהודי קנה חנות גדולה בקניון באשדוד, אלא שאינשי דלא מעלי (אנשי העולם התחתון) החלו להזיק לו, לדרוש ממנו כספים ולאיים עליו. הם חיזקו את הלחץ עליו באמצעות הלשנות לרשויות והזמנת פקחים, ובקיצור - ירדו לחייו. הוא שם פעמיו לרב שטיינמן, וסיפר לו דברים כהווייתם: "פתחתי עסק, אני עובד קשה לפרנסתי, אבל יורדים לחיי". "האם בערב אתה נמצא בשיעור?" שאל אותו הרב שטיינמן - "כן", השיב, "בערב אני לומד בכולל עם כמה אברכים". "אם כך, תיסע לחוץ לארץ ותאסוף כסף ל'כולל'..."

"אינני מבין", התפלא. "באתי רק לבקש עצה מה לעשות כנגד המתנכלים לי. אני לא אוסף כספים ל'כולל'. בסך הכל אני לומד שם בלילה!" - "שמעתי, ונתתי לך תשובה"... השיב הרב. אדם אחר היה לבטח אומר לעצמו: "הרב לא הבין אותי. איזו שייכות יש לי עם איסוף כספים בחוץ לארץ לטובת כולל"? אך לא כן היהודי דגן! הוא לקח כתב המלצה, קנה כרטיס טיסה לארצות הברית ונסע. האם הוא הצליח לאסוף שם כסף למען ה'כולל' - אינני יודע, אבל דבר אחד אני כן יודע: תקופה קצרה לאחר שחזר ארצה, קבל זימון לבית משפט. המתנכלים לו המציאו האשמות שונות ומשונות נגדו, הביאו עדים, צילומים המעידים על כך שכביכול תקף אותם, הסב להם נזקים וכו'.

עולמו חשך בעדו: גם אם יצליח להוכיח שטפלו עליו עלילות שקר, יהיה עליו לשפוך סכומי כסף עצומים לעורכי דין כדי להוכיח את חפותו, ובנוסף - אף אגרות שונות לבתי משפט, וכיוצא בזה. ולפתע, בעודו מעיין בכתב ההאשמה נגדו - אורו עיניו; תאריך התקיפה שייחסו לו, היה בדיוק בזמן בו שהה בחוץ לארץ ואסף כספים למען ה'כולל'! הוא פנה לסוכנות הנסיעות דרכה רכש את כרטיס הטיסה, והוציא מהם אישור על הנסיעה ועל השהות בחו"ל.

יום המשפט הגיע. עורך הדין של התובעים הקריא את כתב ההאשמה החמור. במשך דקות ארוכות תיאר בחומרה כיצד הנאשם תקף אנשים, השתולל והזיק להם. השופטים חמורי הסבר פנו לנאשם ושאלו אותו: "מה יש לך לומר להגנתך?" הנאשם לא דבר מילה, אלא הוציא את האישורים מסוכנות הנסיעות, המוכיחים כי באותה תקופה שהה בחוץ לארץ... לא ניתן לתאר את שהתחולל בבית המשפט לאחר מכן... קלונם של התובעים נחשף במלוא עוצמתו. התיק נפל עליהם. השופטים חייבו אותם לשלם סכומי כסף גדולים על הוצאת דיבה ועוד, ומאז עזבו אותו אותם אנשים לנפשו, ולא העזו להתנכל לו יותר... [שש באמרתך]

ברכות מהאות א' ועד האות ת'

פסוקי הברכה בפרשת בְּחַקְתִּי מתחילים באות א' - "אם בְּחַקְתִּי תִלְכּוּ"... ומסתיימים באות ת' - "וְאוֹלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוֹת" (כו, ג). יש כאן רמז, שמוטל על ישראל לקיים את כל מצוות התורה, מאל"ף ועד ת"ו, ואז יתקיימו בהם כל הברכות האמורות בפרשה.